EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

14. september 2006 *

Kohtuasjas C-496/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel College van Beroep voor het bedrijfsleveni (Madalmaad) 26. novembri 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. detsembril 2004, menetluses

J. Slob

versus

Productschap Zuivel,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud N. Colneric (ettekandja), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ja E. Levits,

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 12. jaanuaril 2006 toimunud kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— J. Slob, esindajad: advokaadid G. van der Wal ja H. S. J. Albers,

— Madalmaade valitsus, esindajad: H. G. Sevenster ja C. A. H. M. ten Dam,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: T. van Rijn,

olles 22. juuni 2006. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada komisjoni 9. märtsi 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 536/93, milles sätestatakse piima- ja piimatootesektori lisamaksu kohaldamise üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 57, lk 12).

2 Nimetatud eelotsusetaotlus esitati piimatootja J. Slob ja Productschap Zuivel (edaspidi „Productschap") vahelise kohtuvaidluse raames seoses huvitatud isikult nõutava lisamaksuga.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

3 Nõukogu 28. detsembri 1992. aasta määrusega (EMÜ) nr 3950/92, millega kehtestatakse lisamaks piima- ja piimatootesektoris (EÜT L 405, lk 1), pikendati alates 1. aprillist 1993 järgnevaks seitsmeks piimandusaastaks piima lisamaksu korda, mis kehtestati nõukogu 31. märtsi 1984. aasta määrusega (EMÜ) nr 856/84, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 804/68 piima- ja piimatooteturu ühise korralduse kohta (EÜT L 90, lk 10).

4 Määruse nr 3950/92 kuuendas põhjenduses on märgitud, et kui mõni liikmesriigile tagatud üldkogus ületatakse, „väljendub tagajärg liikmesriigi suhtes selles, et ületurustanud tootjad peavad ületoodangu eest lisamaksu tasuma".

5 Määruse nr 3950/92 artikli 2 lõige 1 näeb ette, et:

„Lisamaksu tuleb tasuda kõigilt piima või piimaekvivalendi kogustelt, mida on kõnesoleva piimandusaasta jooksul turustatud üle artiklis 3 märgitud asjakohase kvoodi. See tuleb jagada ületurustanud tootjate vahel.

[...]" [siin ja edaspidi on nimetatud määrust osundatud mitteametlikus tõlkes]

6 Asjaomase määruse artikli 9 punktide c ja h kohaselt kasutatakse kõnealuses määruses järgmisi mõisteid:

„c) tootja — füüsiline või juriidiline isik või füüsiliste või juriidiliste isikute ühendus, kelle põllumajandusettevõte asub ühenduse geograafilisel territooriumil ja kes:

— müüvad piima või piimasaadusi tarbijale otse ja/või

— tarnivad neid ostjale;

[...]

h) tarbimiseks otse müüdud piim või piimaekvivalent — piim või piimaekvivalendiks ümberarvestatud piimasaadused, mis on müüdud või üle antud otse ilma piima või piimasaadusi töötlevat ettevõtet läbimata."

7 Määruse nr 536/93 teise põhjenduse kohaselt käsitlevad selle määruse sätted muu hulgas „lisamaksu korrapärase tasumise kontrollimise eeskirju".

8 Selle määruse kaheksanda põhjenduse kohaselt:

„[...] peab liikmesriikidel olema võimalik tagantjärgi kasutada sobivaid kontrollivahendeid, et teha kindlaks, kas ning kui suures ulatuses on kehtivate õigusnormidega kooskõlas lisamakse tasutud; [...] need kontrollid peavad koosnema vähemalt teatavast arvust toimingutest, mida tuleb täpsustada". [siin ja edaspidi on nimetatud määrust osundatud mitteametlikus tõlkes]

9 Määruse nr 536/93 artikkel 1 on sõnastatud järgnevalt:

„Määrusega nr 3950/92 kehtestatud lisamaksu arvutamisel:

1) on liikmesriigis „turustatud piima või piimaekvivalendi kogused" käesoleva määruse artikli 2 lõike 1 tähenduses kõik piima või piimaekvivalendi kogused, mis väljastatakse selle liikmesriigi territooriumil asuvast põllumajandusettevõttest.

[...]

2) kasutatakse järgmisi ekvivalente:

[...]

— 1 kg võid = 22,5 kg piima.

[...]"

10 Määruse nr 536/93 artikli 4 lõikes 1 nähakse ette, et:

„Otsemüügi puhul koostavad tootjad määruse (EMÜ) nr 3950/92 artiklis 1 nimetatud iga piimandusaasta lõpus aruande, mis võtab toodete kaupa kokku otse tarbimiseks ja/või hulgimüüjatele, juustutootjatele või jaemüüjatele müüdud piima ja/või piimatoodete kogused.

[...]"

11 Määruse nr 536/93 artikli 7 lõigetes 1 ja 3 on sätestatud, et:

„1. Liikmesriigid võtavad kõik kontrollimeetmed, mis on vajalikud määruses (EMÜ) nr 3950/92 ettenähtud piima või piimaekvivalendi kogustest ületurustatud kogustelt lisamaksu tasumise tagamiseks. Selleks:

[...]

f) säilitavad otseturustamise jaoks kvoodi saanud tootjad vähemalt kolme aasta jooksul liikmesriigi pädevale ametiasutusele kättesaadavana esiteks piimandusaasta jooksul peetud laoarvestuse, mis sisaldab kuude ja toodete kaupa üksikasju otse tarbimiseks ja/või hulgimüüjatele, juustutootjatele või jaemüüjatele müüdud piima ja/või piimatoodete koguste kohta, ja teiseks põllumajandusettevõtte piimakarja registrid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 92/102/EMÜ [...] artikli 4 lõikele 1 ja tõendavad dokumendid, mis võimaldavad kontrollida kõnealust laoarvestust.

[...]

3. Liikmesriigid veenduvad piima ja piimaekvivalendi koguste raamatupidamisarvestuse õigsuses ja kontrollivad selleks piima transporti põllumajandusettevõtetest kogumise ajal, kontrollides eelkõige:

[...]

b) otseturustamise jaoks kvoodi saanud tootjate tööruumides artikli 4 lõikes 1 nimetatud aruande usaldusväärsust ja artikli 1 punktis f nimetatud laoarvestust.

[...]"

12 Komisjoni määrust (EMÜ) nr 536/93 asendab alates 31. märtsist 2002 komisjoni 9. juuli 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1392/2001, milles sätestatakse nõukogu määruse (EMÜ) nr 3950/92 (EÜT L 187, lk 19) üksikasjalikud rakenduseeskirjad. Selle määruse artikli 6 lõike 1 esimene lõik on identne määruse nr 536/93 artikli 4 lõike 1 esimese lõiguga.

13 Määruse nr 1392/2001 artikli 6 lõike 2 teises lõigus on sätestatud, et:

„Liikmesriik võib nõuda, et otseturustamise jaoks kvoodi saanud tootjad peavad vajaduse korral teatama, et nad ei ole asjaomase ajavahemiku jooksul piima müünud."

Siseriiklikud õigusnormid

14 1993. aasta määrusega lisamaksu kohta (Regeling superheffing 1993, *Nederlandse Staatscourant* 1993, nr 60, lk 18; edaspidi „Regeling superheffing") sätestati Madalmaades piima lisamaksu kord.

15 Regeling superheffing'i artikkel 4 näeb ette:

„1. Tootja peab tasuma otseturustamise jaoks antud kvooti ületavate otse tarbimisse müüdud piima või piimaekvivalendi koguste eest lisamaksu.

[...]"

16 Selle Regeling'i artiklis 29 on sätestatud:

„1. Artiklis 4 viidatud tootja esitab Productschapile määruse nr 536/93 artiklile 4 ja Productschapi sellekohastele eeskirjadele vastavad andmed piima või teiste piimatoodete koguste kohta, märkides seejuures ära asjaomase toote, mis ta on otse tarbijale tarninud [...] eelmise maksuaasta jooksul,

[...]"

17 Regeling'i artiklis 31 on sätestatud:

„1. Artiklite [...] 4 alusel maksukohustuslaseks olev või olla võiv tootja peab pidama raamatupidamisarvestust kooskõlas määruse nr 536/93 artikliga 7 ja Productschapis sätestatud eeskirjadega.

2. Productschap võib teha tarnitud kogused kindlaks omal algatusel, kui lõikes 1, artikli 27 lõikes 2 ja artikli 29 lõikes 1 kehtestatud kohustusi ei täideta või need on Productschapi seisukohalt ebapiisavad."

18 Määruse lisamaksu kohta 1994. aasta rakendusmääruse (Zuivelverordening 1994, Uitvoering regeling superheffing, PBO-blad 1994, lk 26; edaspidi „Zuivelverordening") artikli 11 lõige 1 on sõnastatud järgnevalt:

„Tootja peab kandma kõik andmed oma põllumajandusettevõtte kohta registrisse, mis võimaldab saada igal ajahetkel teavet töödeldud piima toodangu, varude ja koguste kohta, mis ta on saanud ja tarninud, ning samuti nendega seotud finantsandmeid, ning hoidma seda registrit ja neid andmeid alles vähemal kolm aastat."

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

19 J. Slob on piimatootja. Tema põllumajandusettevõtte kontrollimise ajal detsembris 1997 tuvastati maksuaasta 1996/1997 kohta erinevus umbes 250 000 kg piima ulatuses ühelt poolt tootmisvõimsuse — mis arvutati välja J. Slobile kuuluvate piimalehmade arvu põhjal — ja teisalt otse müüdud toodangu vahel, millest J. Slob Productschapi teavitas.

20 J. Slob möönis, et ta töötles asjaomased 250 000 kg piima ümber võiks, et saada võipiima, mida ta kasutas juustutootmises ning hävitas niimoodi toodetud või vahetult pärast selle tootmist. Ta ei pidanud niisuguse tootmise ja hävitamise „laoarvestust", kuna sellist arvestust tuleb pidada üksnes lõppsaadusena toodetud juustu kohta.

21 Pärast seda, kui Productschap oli Regeling superheffing'i artikli 31 lõike 2 alusel omal algatusel kindlaks teinud piima ja teiste piimatoodete kogused, mida J. Slob oli maksuaastal 1996/1997 otse tarbimisse tarninud, kuulutas ta huvitatud isiku määruse nr 536/93 artikli 4 lõike 2 alusel lisamaksukohustuslaseks summas 180 976,77 Hollandi kuldnat.

22 J. Slobi esitatud kaebuse tulemusel vähendas Productschap 4. aprilli 2000. aasta otsusega huvitatud isikult nõutava lisamaksu summat. Siiski tunnistas ta J. Slobi vastuväited eespool nimetatud erinevuste osas alusetuks. Selle otsusega tuvastati, et umbes 250 000 kg piima kohta ei olnud üldse arvestust peetud. Productschap järeldas sellest, et J. Slob ei olnud maksuaastal 1996/1997 pidanud piima ja piimatoodete tootmise, varude ja tarnete kohta nõuetekohast ja täielikku arvestust.

23 J. Slob esitas 4. aprilli 2000. aasta otsuse peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse.

24 Euroopa Kohus on asjaomase eelotsusetaotluse alusel algatatud kohtuasjas C-236/02 12. veebruaril 2004 tehtud otsuses Slob (EKL 2004, lk I-1861) väljendanud seisukohta, et määruse nr 536/93 artikli 7 lõike 1 esimest lauset ja

punkti f tuleb tõlgendada selliselt, et tootja peetavas „laoarvestuses" peab kuu ja toote kohta olema arvele võetud vaid müüdud piima ja/või piimatoodete kogus.

25 Euroopa Kohus ei ole käsitlenud liikmesriikide tegelikku õigust võtta vastu õigusakte, millega kehtestatakse nende territooriumil asuvatele piimatootjatele arvepidamiskohustus, mis on ulatuslikum tõlgendamiseks esitatud õigusnormist tulenevast raamatupidamiskohustusest, sest eelotsusetaotluses seda ei küsitud (vt eespool viidatud kohtuotsus Slob, punkt 30).

26 College van Beroep voor het bedrijfsleven esitas Euroopa Kohtule uuesti eelotsusetaotluse. Ta märgib, et eespool viidatud kohtuotsuses Slob ei ole Euroopa Kohus vastanud küsimusele, kas määruse nr 536/93 artikli 7 lõike 1 esimese lause ja lõike 3 alusel on liikmesriigid pädevad kehtestama tootjate suhtes nimetatud määruse artikli 7 lõike 1 esimese lause ja punktiga f ettenähtud „laoarvestuse" pidamise kohustuse, mida näeb ette Zuivelverordening'i artikli 11 lõige l, sest seda küsimust, mis ilmnes menetluse jooksul, ei olnud eelotsusetaotluse esitanud kohus esitanud.

27 College van Beroep voor het Bedrijfsleven küsib Euroopa Kohtult eelotsust järgmistes küsimustes:

„1) Kas määruse (EMÜ) nr 536/931 — millega sätestatakse piima ja piimatoodete lisamaksu üksikasjalikud rakenduseeskirjad — artikli 7 lõike 1 esimest lauset ja lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et see õigusnorm annab liikmesriigile pädevuse võtta vastu õigusnorme, mis kehtestavad selle territooriumil asuvatele piimatootjatele sama määruse artikli 7 lõike 1 punktist f tulenevatest kohustustest ulatuslikumad raamatupidamiskohustused?

2) Kas jaatava vastuse korral esimesele küsimusele võib siis eeldada, et eeskiri, mis kohustab tootjat oma riigi ametiasutustele aru andma toodetud või koguse ja selle kasutamise kohta, isegi kui see hävitati või töödeldi loomasöödaks, jääb liikmesriigile antud pädevuse alla?"

J. Slobi taotlused pärast suulise menetluse lõppemist

28 14. juuli 2006. aasta taotluses, mis jõudis Euroopa Kohtu kantseleisse 20. juulil, palus J. Slob esimese võimalusena esitada kirjalikke märkusi kohtujuristi ettepaneku kohta, mis esitati 22. juunil 2006 toimunud kohtuistungil, teise võimalusena uuendada kodukorra artikli 61 alusel suulist menetlust ning kolmanda võimalusena näha tema suhtes ette mõni muu võimalus kohtujuristi ettepanekule vastamiseks, et tagada tema õigus võistlevale menetlusele.

29 J. Slob väidab, et nimetatud ettepanekus kasutatud argumendid on nii faktilistelt asjaoludelt kui ka õiguslikult väärad, kuid menetluse otstarbekohase korralduse tagamiseks ei toonud ta neid asjaomases menetlusstaadiumis välja. Ta väidab, et isegi kui kodukorras ei ole pooltele ette nähtud võimalust esitada kirjalikke märkusi pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist, ei välista asjaomane kodukord selgesõnaliselt seda võimalust.

30 Kohtuasjas Emesa Sugar (C-17/98, EKL 2000, lk I-665) 4. veebruaril 2000. aastal antud määruse punktides 3–16 esitatud põhjenduste kohaselt ei piira asjaolu, et Euroopa Kohtu põhikirjas ja kodukorras ei nähta pooltele ette võimalust esitada

kohtujuristi ettepaneku peale märkusi, kohtualuse õigust võistlevale menetlusele, mis tuleneb 4. novembril 1950. aastal Roomas allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikest 1, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Inimõiguste Kohus.

31 Seetõttu tuleb J. Slobi taotlus kirjalike märkuste esitamiseks kohtujuristi ettepaneku peale jätta rahuldamata.

32 Võttes arvesse võistleva menetluse eesmärki, milleks on välistada Euroopa Kohtu mõjutamine argumentidega, mille üle pooled ei ole saanud vaielda, võib Euroopa Kohus omal algatusel või kohtujuristi ettepanekul või poolte taotlusel määrata oma kodukorra artikli 61 kohaselt suulise menetluse uuendamise, kui kohus leiab, et tal ei ole piisavalt informatsiooni või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled ei ole vaielnud (vt 28. aprilli 2004. aasta määrus kohtuasjas C-127/02: Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 8; Euroopa Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-470/00 P: parlament *vs.* Ripa di Meana jt, EKL 2004, lk I-4167, punkt 33, ja 11. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-432/04: komisjon *vs.* Cresson, EKL 2006, lk I-6387, punkt 50).

33 Antud asjas ei ole need tingimused täidetud.

34 Siinkohal tuleb meenutada, et EÜ artikkel 234 näeb ette otsese koostöö Euroopa Kohtu ja siseriiklike kohtute vahel väljaspool kohtumenetlust, mis ei allu poolte taotlustele ning mille raames tehakse viimastele üksnes ettepanek esitada omapoolsed märkused (vt selle kohta Euroopa Kohtu 19. jaanuari 1994. aasta otsus kohtuasjas C-364/92: SAT Fluggesellschaft, EKL 1994, lk I-43, punkt 9).

35 Seetõttu tuleb pärast kohtujuristi ärakuulamist jätta suulise menetluse uuendamise taotlus rahuldamata.

36 Kõigest eeltoodust tuleneb, et kolmanda võimalusena esitatud taotlus tuleb samuti jätta rahuldamata.

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

37 Määruse nr 536/93 eesmärgiks on piima- ja piimatootesektori lisamaksu kohaldamise üksikasjalike rakenduseeskirjadega tagada selle maksu tõhusus ja ära hoida maksudest kõrvalehoidmist.

38 Selle määruse kaheksanda põhjenduse kohaselt peab liikmesriikidel olema võimalik tagantjärgi kasutada sobivaid kontrollivahendeid, et teha kindlaks, kas ning kui suures ulatuses on kehtivate õigusnormidega kooskõlas lisamakse tasutud. Sellised kontrollid on ette nähtud asjaomase määruse artikliga 7, tagamaks ostjate ja tootjate koostatud aruannete täpsust saadud koguste ning otsemüügi koguste kohta (Euroopa Kohtu 25. märtsi 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-231/00, C-303/00 ja C-451/00: Cooperativa Lattepiù jt, EKL 2004, lk I-2869, punkt 70).

39 Miski ei keela liikmesriigil võtta määruse nr 536/93 artikli 7 lõike 1 teises lauses ja lõikes 3 ettenähtust erinevaid meetmeid, kui ta neid vajalikuks peab. Nimetatud määruse artikli 7 lõike 1 esimese lause sõnastusest tuleneb, et liikmesriigid on isegi

kohustatud võtma kõik kontrollimeetmed, mis on vajalikud määruses (EMÜ) nr 3950/92 ettenähtud piima või piimaekvivalendi kogustest ületurustatud kogustelt lisamaksu tasumise tagamiseks. Kui selle artikli 7 lõigetes 1 ja 3 on seejärel nimetatud teatavad meetmed, mida tuleb võtta, siis ei ole sugugi välistatud neid meetmeid täiendavate muude meetmete võtmine, mis on asjaomases liikmesriigis vajalikud. See tuleneb ka kõnealuse määruse kaheksandast põhjendusest, mille kohaselt on ettenähtud meetmete näol tegemist üksnes minimaalsete eeskirjadega.

40 Vastupidiselt sellele, mida väidab J. Slob, ei nähta nii avaras sõnastuses ette, et tegelikud meetmed, mida liikmesriigid võivad võtta, on selles määruses täpsustatud.

41 Samas võivad siseriiklikud ametiasutused oma pädevust kasutades võtta ühenduse õigusnormide rakendamiseks meetmeid üksnes kooskõlas ühenduse õiguse üldpõhimõtetega, sh proportsionaalsuse, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtetega (eespool viidatud kohtuotsus Cooperativa Lattepiù jt, punkt 57).

42 Seega tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 536/931 artikli 7 lõike 1 esimest lauset tuleb tõlgendada nii, et see õigusnorm annab liikmesriigile pädevuse võtta vajaduse korral vastu õigusnorme, mis kehtestavad selle territooriumil asuvatele piimatootjatele sama määruse artikli 7 lõike 1 punktist f tulenevatest kohustustest ulatuslikumaid raamatupidamiskohustusi. Selle pädevuse teostamisel peab liikmesriik järgima ühenduse õiguse üldpõhimõtteid.

Teine küsimus

43 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib teise küsimusega sisuliselt teada seda, kas ühenduse õigusnormidega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, mis kohustavad piimatootjaid kandma registrisse andmed toodetud või koguse ja selle kasutamise kohta, isegi kui see hävitati või töödeldi loomasöödaks.

44 Selles osas tuleb meelde tuletada, et määruse nr 536/93 artikli 7 lõike 1 esimese lause alusel võib meetmeid võtta üksnes siis, kui need meetmed on vajalikud.

45 Madalmaade valitsus on asjaomase meetme vajalikkust piimasektori struktuurile viidates põhikohtuasjas veenvalt põhjendanud, tuues selgituseks teatava arvu suuri piimalehmakasvandusi, mis müüvad oma toodangut otse ning mida on üksnes ühenduse õiguses sätestatud õigusnormide alusel raske kontrollida.

46 Madalmaades toodetud, kuid turustamata jäetud koguste kontrollimine ei ole proportsionaalsuse põhimõttega vastuolus. Võttes arvesse Madalmaade piimasektori struktuuri, ei ületa kõnealune meede seda, mis on vajalik tõhusaks kontrolliks, et vältida väljaspool piima lisamaksu korda toodetud, kuid turustamata jäetud koguste käibele laskmist.

47 Samuti ei ole põhikohtuasjas käsitletavad kontrollimeetmed vastuolus õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtetega. Määruse nr 536/93 artikli 7 lõike 1 esimese lause ja selle määruse kaheksanda põhjenduse koostoimest nähtub selgelt ja täpselt, et nimetatud artiklis 7 sätestatud meetmete loetelu ei ole ammendav ja et liikmesriigid on isegi kohustatud võtma lisakontrollimeetmeid, mis on vajalikud (vt õiguskindluse põhimõttele vastavuse kriteeriumite kohta Euroopa Kohtu 16. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-94/05: Emsland-Stärke, EKL 2006, lk I-2619, punkt 43). Peale selle on Euroopa Kohus sedastanud, et ühenduse õigusakti konkreetse sätte vaidlustamisel ei saa tugineda õiguspärase ootuse põhimõtte kaitsele ja ühenduse õigust kohaldama kohustatud siseriikliku ametiasutuse tegevusele (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Emsland-Stärke, punkt 31). Sellest tulenevalt ei saa ettevõtjal tekkida õiguspärast ootust jääda lisakontrollidele allutamata.

48 Vastupidiselt J. Slobi väidetele ei muuda Zuivelverordening'i artikli 11 taoline õigusnorm lisamaksu alust. See on vaid lisakontrollivahend, mida peab kohaldama määruse nr 536/93 artikli 7 lõike 1 eesmärki arvesse võttes, milleks on lisamaksu tasumise tagamine kooskõlas ühenduse kehtivate õigusnormidega.

49 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb teisele küsimusele vastata, et ühenduse õigusnormidega ei ole vastuolus selline õigusnorm, mis kohustab piimatootjaid kandma registrisse andmed toodetud või koguse ja selle kasutamise kohta, isegi kui see hävitati või töödeldi loomasöödaks, kui asjaomases liikmesriigis on tootjate esitatud otsemüügi koguste aruannete täpsust üksnes ühenduse õiguses sätestatud õigusnormide alusel raske tõhusalt kontrollida.

Kohtukulud

50 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Määruse (EMÜ) nr 536/93 (milles sätestatakse piima- ja piimatootesektori lisamaksu kohaldamise üksikasjalikud rakenduseeskirjad) artikli 7 lõike 1 esimest lauset tuleb tõlgendada nii, et see õigusnorm annab liikmesriigile pädevuse võtta vajaduse korral vastu õigusnorme, mis kehtestavad selle territooriumil asuvatele piimatootjatele sama määruse artikli 7 lõike 1 punktist f tulenevatest kohustustest ulatuslikumaid raamatupidamiskohustusi. Selle pädevuse teostamisel peab liikmesriik järgima ühenduse õiguse üldpõhimõtteid.**

2. **Ühenduse õigusnormidega ei ole vastuolus selline õigusnorm, mis kohustab piimatootjaid kandma registrisse andmed toodetud või koguse ja selle kasutamise kohta, isegi kui see hävitati või töödeldi loomasöödaks, kui asjaomases liikmesriigis on tootjate esitatud otsemüügi koguste aruannete täpsust üksnes ühenduse õiguses sätestatud õigusnormide alusel raske tõhusalt kontrollida.**

Allkirjad